

ÜÇ RİSÂLE • MECMÛA

ثَلَاثُ رَسَائِلَ فِي طَرِيقِ الْقَلْبِ

Kalbin Yolunda Üç Risâle

*Bilmekten gözyaşına, gözyaşından buluşmaya —
baş, kalp ve likâ. Bir gecenin üç eseri, tek yürek. Her
biri Arapça aslı, Latin okunuşu ve Türkçesiyle.*

الفهرست
İÇİNDEKİLER

I

رِسَالَةُ الْمَحْوِ

Mahv Risâlesi — «İlim bir kapıdır, perde değil»

İlmin sonu kibir değil; bir huşû, bir secde, bir damladır.

II

مُنَاجَاةُ الدَّمْعَةِ

Gözyaşı Münâcâtı — «Dil aciz kaldığında göz konuşur»

Bir gece yakarışı — gözyaşının muhabbete vardığı yer.

III

رِسَالَةُ التَّعَارُفِ

Taârûf Risâlesi — «Beni görmeden nasıl tanıydın?»

Habîbe ؑ bir mektup — on dört asır öteden tanışma.

رِسَالَةُ الْمَحْوِ

«الْعِلْمُ بَابٌ لَا حِجَابَ»

Mahv Risâlesi

İLİM BİR KAPIDIR, PERDE DEĞİL

*Bilip huşû duyanla, taşıyıp
büyüklenen arasındaki fark üzerine
— Arapça aslı, Latin okunuşu ve
Türkçesiyle.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismillâbi'r-rahmâni'r-rahîm

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ، عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ، وَرَفَعَ بِالْعِلْمِ أَقْوَامًا، وَوَضَعَ بِهِ
آخِرِينَ حِينَ حُجِبَتْ عَنْهُمْ عِلْمُهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ.

*El-hamdü lillâhillezî alleme bi'l-kalem, alleme'l-insâne mâ lem ya'lem, ve rafea bi'l-ilmi akvâmen, ve vadaa
bihî âharîne hîne hacebehüm ilmühüm an rabbihim.*

Hamd, kalemle öğreten Allah'a mahsustur; insana bilmediğini öğretti. İlimle kimi kavimleri yükseltti, kimini de —ilimleri kendilerini Rablerinden perdelediğinde— alçalttı.

أَحْمَدُهُ حَمْدًا مَنْ يَعْلَمُ أَنَّ كُلَّ عِلْمٍ لَا يَرُدُّ إِلَيْهِ فَهُوَ جَهْلٌ مُزِينٌ، وَأَنَّ كُلَّ مَعْرِفَةٍ لَا
تُورِثُ أَدَبًا فَهِيَ حِمْلٌ مُتْعَبٌ.

*Ahmedühû hamde men ya'lemü enne külle ilmin lâ yüraddü ileyhi fehöve ceblün müzeyyen, ve enne külle
ma'rifetin lâ tûrisü edeben fehiye himlün mü't'ib.*

O'na, şunu bilenin hamdiyle hamdederim: kendisine döndürülmeyen her ilim, süslenmiş bir cehalettir; edep doğurmayan her marifet ise yorucu bir yükür.

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ كَانَ أَعْلَمَ انْخَلَقَ بِاللَّهِ وَأَخْشَاهُمْ لَهُ، سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِهِ
وَصَحْبِهِ أَهْلِ الْعِلْمِ النَّافِعِ وَالْقَلْبِ الْخَاشِعِ.

*Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ men kâne a'leme'l-balki billâhi ve ahşâhüm leh, seyyidinâ Muhammedin, ve alâ
âlihî ve sabbihî ehli'l-ilmî'n-nâfi'i ve'l-kalbi'l-hâşi'.*

Salât ve selâm, mahlûkat içinde Allah'ı en iyi bilen ve O'ndan en çok korkan Efendimiz Muhammed'e,
âline ve faydalı ilmin, huşûlu kalbin ehli olan ashabına olsun.

عَمَّا
أَمَّا بَعْدُ

Emmâ ba'd

İmdi:

فَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَهُوَ أَصْدَقُ الْقَائِلِينَ: «هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا
يَعْلَمُونَ؟»

Fekad kâlellâhü teâlâ ve hüve asdaku'l-kâilîn: «Hel yestevî'llezîne ya lemûne vellezîne lâ ya lemûn?»

Allah Teâlâ —ki O, söyleyenlerin en doğrusudur— buyurdu: «Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?»

وَإِنَّ الْجَوَابَ لَمُخْبَوٌّ فِي ثَنَائِ السُّؤَالِ: لَا وَاللَّهِ، مَا يَسْتَوِيَانِ، كَمَا لَا يَسْتَوِي النُّورُ
وَالظُّلْمَةُ، وَلَا الْحَيُّ وَالْمَيِّتُ، وَلَا الْبَصِيرُ وَالْأَعْمَى.

*Ve inne'l-cevâbe lemabbûün fî senâya's-süâl: Lâ vallâhi, mâ yesteviyân, kemâ lâ yestevî'n-nûru ve'z-zulmetü, ve
le'l-bayyü ve'l-meyyitü, ve le'l-basîru ve'l-a'mâ.*

Cevap, sorunun kıvrımlarında gizlidir: Hayır, vallahi, bir olmazlar — nasıl ki nûr ile karanlık, diri ile ölü,
gören ile görmeyen bir olmazsa.

وَلَكِنْ اَعْلَمُ — رَحِمَكَ اللهُ — أَيَّ عِلْمٍ ارَادَ؛ فَإِنَّهُ سُبْحَانَهُ مَا أَطْلَقَ هَذِهِ الْكَلِمَةَ إِلَّا
بَعْدَ أَنْ وَصَفَ عَبْدًا قَاتِنًا آتَاءَ اللَّيْلِ، سَاجِدًا وَقَائِمًا، يَحْذِرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ.

*Ve lâkini'lem —rahimeke'llâh— eyye ilmin erâd; feinnehu sübhânehu mâ atleka bâzibi'l-kelimete illâ ba'de
en vasafe abden kâniten ânâe'l-leyl, sâciden ve kâimen, yahzeru'l-âhirate ve yercû rahmete rabbih.*

Lâkin —Allah sana rahmet etsin— hangi ilmi kastettiğini bil; çünkü O bu sözü, ancak gecenin saatlerinde
secdede ve kıyamda boyun bükün, âhiretten sakınıp Rabbinin rahmetini uman bir kulu andıktan sonra
söyledi.

فَالْعِلْمُ الَّذِي رَفَعَهُ اللهُ هُوَ الْعِلْمُ الَّذِي يَخْفِضُ صَاحِبَهُ بَيْنَ يَدَيْهِ؛ عِلْمٌ يَزِيدُ الْعَبْدَ
انْكَسَارًا كُلَّمَا اَزْدَادَ اِطْلَاعًا، وَيُورِثُهُ خَشْيَةً كُلَّمَا اتَّسَعَ بِابِهِ.

*Fe'l-ilmü'llezî rafeahü'llâhü hüve'l-ilmü'llezî yahfidu sâhibehü beyne yedeyh; ilmün yezîdü'l-abde'nkisâren
küllemâ'zdâde'ttulân, ve yûrisühü haşyeten küllemâ'ttesea bâbüh.*

Demek ki Allah'ın yücelttiği ilim, sahibini O'nun huzurunda eğen ilimdir: bilgisi arttıkça kulun kırılışını
artıran, kapısı genişledikçe ona haşyet veren bir ilim.

فَلَيْسَ الْعَالِمُ مَنْ كَثُرَ مَحْفُوظُهُ، بَلْ مَنْ خَشِيَ مَعْبُودَهُ. قَالَ تَعَالَى: «إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ
عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ» — فَجَعَلَ مَدَارَ الْعِلْمِ الْخَشْيَةَ لَا الْعِبَارَةَ، وَالْأَثْرَ فِي الْقَلْبِ لَا الْكَثْرَةَ فِي
اللِّسَانِ.

*Feleyse'l-âlimü men kesüra mahfûzuh, bel men haşyete ma'bûdeh. Kâle teâlâ: «İnnemâ yahşâ'llâhe min
ibâdihî'l-ulemâ» — feceale medâre'l-ilmî'l-haşyete le'l-ibârate, ve'l-esere fi'l-kalbi le'l-kesrete fi'l-lisân.*

Âlim, ezberi çok olan değil, Mâbûdundan korkandır. Allah Teâlâ buyurdu: «Kulları içinde Allah'tan
ancak âlimler korkar» — böylece ilmin mihverini haşyet kıldı, lafız değil; eseri kalpte aradı, dildeki
çoklukta değil.

فَمَنْ عِلْمٌ وَلَمْ يَخْشَ، فَعِلْمُهُ عَلَيْهِ لَا لَهُ؛ وَمِثْلُهُ كَمِثْلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا: يَنْوِي بِثِقَلِهَا وَلَا يَنْتَفِعُ بِنُورِهَا، فَالْكُتُبُ عَلَى ظَهْرِهِ وَالْجَهْلُ فِي صَدْرِهِ؛ يَحْمِلُ الْعِلْمَ وَلَا يَحْمِلُهُ الْعِلْمُ.

Femen alime ve lem yahşe, fe ilmühû aleyhi lâ leh; ve meselühû kemeseli'l-bimâri yahmilü esfârâ: yenüü bisikalihâ ve lâ yentefiu binûrihâ, fe'l-kütübü alâ zabrihi ve'l-ceblü fi sadrih; yahmilü'l-ilme ve lâ yahmilühü'l-ilm.

Kim bilir de korkmazsa, ilmi lehine değil aleyhinedir; misali, kitap yüklü merkebin misali gibidir: yükün ağırlığıyla ezilir ama nûrundan faydalanmaz; kitaplar sırtında, cehalet göğsündedir — ilmi taşır, ama ilim onu taşımaz.

وَهَذَا سِرٌّ دَقِيقٌ: إِنَّ الْعِلْمَ بَابٌ وَجَبَّ مَعًا، بِحَسَبِ صَاحِبِهِ.

Ve bâhünâ sirrun dakîk: inne'l-ilme bâbün ve hicâbün meân, bihasebi sâhibih.

İşte burada ince bir sır var: İlim, sahibine göre hem kapıdır hem perde.

فَإِنْ وَقَفَ الْعَبْدُ عِنْدَ عِلْمِهِ، وَأَعْجَبَتْهُ نَفْسُهُ بِهِ، وَنَسَبَهُ إِلَى ذِكَايِهِ وَكَدِّهِ، صَارَ الْعِلْمُ جَبَابًا بَيْنَهُ وَبَيْنَ مَعْلُومِهِ؛ فَكَلَّمَا أزدَادَ عَلِمًا أزدَادَ عَنِ اللَّهِ بُعْدًا، كَمَنْ أَوْقَدَ سِرَاجًا فَأَدَامَ النَّظَرَ إِلَى السِّرَاجِ وَنَسِيَ الطَّرِيقَ.

Fein vakafe'l-abdü inde ilmihî, ve a'cebethü nefsihü bih, ve nesebehü ilâ zekâihî ve keddih, sâra'l-ilmü hicâben beynehü ve beyne ma'lûmih; feküllemâ'zdâde ilmen'zdâde ani'llâhi bu'den, kemen evkade sirâcen feedâme'n-nazara ile's-sirâci ve nesiye't-tarîk.

Eğer kul ilminde durur, nefsi onunla böbürlenir ve onu kendi zekâsına ve emeğine nispet ederse, ilim onunla bildiği arasında bir perde olur; bilgisi arttıkça Allah'tan uzaklığı artar — tıpkı bir kandil yakıp gözünü kandile dikerek yolu unutan kimse gibi.

وَأَنْ رَدَّ الْعَبْدُ عِلْمَهُ إِلَى مُعَلِّمِهِ الْأَوَّلِ، وَعَبَّرَ مِنَ الْأَثَرِ إِلَى الْمُؤَثِّرِ، وَمِنَ الْآيَةِ إِلَى مَنْ
تَدُلُّ عَلَيْهِ، صَارَ الْعِلْمُ بَابًا مَفْتُوحًا يَدْخُلُ مِنْهُ إِلَى مَعْرِفَةِ رَبِّهِ، وَيَزْدَادُ بِهِ قُرْبًا كُلَّمَا
ازْدَادَ فَهْمًا.

*Ve in radde'l-abdü ilmehû ilâ muallimihî'l-evvel, ve abera mine'l-eseri ile'l-müessir, ve mine'l-âyeti ilâ men
tedüllü aleyh, sâra'l-ilmü bâben meftûhan yedbulü minhü ilâ ma'rifeti rabbih, ve yezdâdü bihî kurben
küllema'zdâde fehâmâ.*

Ama kul ilmini ilk Öğreticisine geri döndürür, eserden Müessir'e, âyetten o âyetin gösterdiğine geçerse, ilim açık bir kapı olur; ondan Rabbini tanımaya girer, anlayışı arttıkça yakınlığı artar.

فَالْعِلْمُ الْوَاحِدُ يَكُونُ لِهَذَا سُلْمًا وَلِلذَلِكَ سِجْنًا، وَالْفَرْقُ كُلُّهُ فِي وَجْهَةِ الْقَلْبِ.

Fe'l-ilmü'l-vâhidü yekûnü lihâzâ süllemen ve lizâlike sicnâ; ve'l-farku küllühû fî vichbeti'l-kalb.

Böylece aynı ilim, birine merdiven, diğerine zindan olur; bütün fark, kalbin yönündedir.

فَاجْعَلْ — يَا طَالِبَ الْعِلْمِ — مَعْرِفَتَكَ مِيزَانًا لَا زِينَةَ: مِيزَانًا تَرِنُ بِهِ نَفْسَكَ فَتَعْرِفُ
قَدْرَهَا، لَا زِينَةَ تَتَحَلَّى بِهَا بَيْنَ النَّاسِ فَتَنْسَى رَبَّهَا.

*Fec'al — yâ tâlibe'l-ilm — ma'rifeteke mîzânen lâ zîneten: mîzânen tezinü bihî nefseke fete'rifü kadrahâ, lâ
zîneten tetehallâ bihâ beyne'n-nâsi fetensâ rabbehâ.*

Öyleyse ey ilim talibi, marifetini ziyinet değil mizan kıl: kendini tartıp kıymetini bileceğin bir mizan; insanlar arasında süslenip Rabbini unutacağın bir ziyinet değil.

فَإِنَّمَا الْعِلْمُ النَّافِعُ مَا غَابَ فِيهِ الْعَالِمُ عَنْ دَعْوَى نَفْسِهِ، وَحَضَرَ فِيهِ الْمَقْصُودُ مِنْ
عِلْمِهِ؛ كَالزُّجَّاجَةِ الصَّافِيَةِ لَا تَرَى لِذَاتِهَا، بَلْ يَرَى النُّورَ مِنْ خِلَالِهَا.

Feinneme'l-ilmü'n-nâfiu mâ gâbe fihi'l-âlimü an da'vâ nefsih, ve hadara fihi'l-maksûdü min ilmih; ke'z-zücâceti's-sâfiyeti lâ türâ lizâtihâ, bel yüre'n-nûru min hilâlihâ.

Çünkü faydalı ilim, âlimin kendi nefsinin davasından kaybolduğu, ilminin maksadının ise hazır olduğu ilimdir; tıpkı duru bir camın kendisi görünmeyip, nûrun ondan görünmesi gibi.

وَأَعْلَمُ أَنَّ الْكِتَابَ لَا يَعْلَمُ، وَإِنَّمَا يَعْلَمُ مَنْ قَرَأَ نَفْسَهُ. فَكَمْ مِنْ صَحِيفَةٍ تَحْمِلُ الْحِكْمَةَ
وَهِيَ لَا تَعْقِلُهَا، وَكَمْ مِنْ خِرَازِنَةٍ مَلَأَى بِالْأَسْفَارِ وَهِيَ أَجْهَلُ مَا فِي الْبَيْتِ.

Va'lem enne'l-kitâbe lâ ya'lem, ve innemâ ya'lemü men karâe nefseha. Fekem min sahîfetin tahmilü'l-hikmete ve hiye lâ ta'kuluhâ, ve kem min hizânetin mel'â bi'l-esfâri ve hiye echelü mâ fi'l-beyt.

Ve bil ki kitap bilmez; ancak okuyup huşû duyan bilir. Nice sahife vardır, hikmeti taşır da onu akletmez; nice dolap vardır, kitaplarla doludur da evin en cahili odur.

فَلَيْسَ الشَّرْفُ لِلْوَعَاءِ الَّذِي يَحْفَظُ، بَلْ لِلْقَلْبِ الَّذِي يَفْهَمُ وَيَنْحِنِي. فَكُنْ أَنْتَ الْقَارِئُ
الْحَاشِعَ لَا الْخِرَازِنَةَ الْغَافِلَةَ؛ فَإِنَّ الْعِبْرَةَ لَيْسَتْ بِمَا تَحْمِلُ، بَلْ بِمَا يَحْمِلُكَ إِلَيْهِ عِلْمُكَ.

Feleyse's-şerefü li'l-viâi'llezî yahfez, bel li'l-kalbi'llezî yefhemü ve yanhanî. Fekün ente'l-kârie'l-hâşia le'l-hizânete'l-gâfileh; feinne'l-ibrate leyset bimâ tahmilü, bel bimâ yahmilüke ileyhi ilmük.

Şeref, ezberleyen kaba değil, anlayıp eğilen kalbedir. Sen o huşû içindeki okuyucu ol, gafil dolap olma; çünkü itibar, ne taşıdığına değil, ilminin seni nereye taşıdığındadır.

ثُمَّ تَأْمَلْ خِتَامَ الْآيَةِ: «إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ» — فَجَعَلَ ثَمَرَةَ الْعِلْمِ الذِّكْرَى، وَجَعَلَ
أَهْلَهُ أُوْلِيَ الْأَلْبَابِ: أَصْحَابَ اللَّبِّ الَّذِينَ أَخَذُوا لُبَّ الْعِلْمِ وَتَرَكُوا قِشْرَهُ، فَعَرَفُوا
فَعَمَلُوا، وَعَلِمُوا نَخَفُوا، وَازْدَادُوا فَتَوَاضَعُوا.

*Sümme teemmel bitâme'l-âyeh: «İnnemâ yetezekkerü ulü'l-elbâb» — feceale semerate'l-ilmi'z-zikrâ, ve ceale
ehlehu uli'l-elbâb: ashâbe'l-lübbi'llezîne ehezû lübbe'l-ilmi ve terakû kışrah, fe arafû fe amelû, ve alimû fe bâfû,
ve'zdâdû fe tevâdaû.*

Sonra âyetin sonunu düşün: «Ancak akıl sahipleri (ulü'l-elbâb) öğüt alır» — böylece ilmin meyvesini hatırlayış kıldı, ehlini de özün sahipleri kıldı: ilmin özünü alıp kabuğunu bırakanlar; bilip amel edenler, bilip korkanlar, arttıkça tevazu edenler.

فَهُمُ الَّذِينَ لَا يَسْتَوُونَ بغيرِهِمْ؛ لَا لِأَنَّهُمْ أَكْثَرُ مَحْفُوظًا، بَلْ لِأَنَّهُمْ أَصْدَقُ خَشِيَّةً.

Fehümü'llezîne lâ yestevüne bigayrihim; lâ liennehüm ekserü mahfûzâ, bel liennehüm asdaku haşyeten.

İşte başkalarıyla bir olmayanlar bunlardır — ezberi daha çok olduğu için değil, haşyeti daha sadık olduğu için.

فَيَا مَنْ آتَاهُ اللَّهُ عِلْمًا أَوْ صِنْعَةً أَوْ مَالًا أَوْ سُلْطَانًا: لَا تَقِفْ عِنْدَ الْعَطِيَّةِ فَتَحْبُجَّكَ عَنِ
الْمُعْطِي، وَلَا تَنْسِبِ الْفَضْلَ إِلَى نَفْسِكَ فَيَنْقَلِبَ الْفَضْلُ وَبَالًا.

*Feyâ men âtâhü'llâhü ilmen ev san'aten ev mâlen ev sultânâ: lâ tekıf inde'l-atıyyeti fetahcübeke ani'l-mu'tî, ve
lâ tensibi'l-fadle ilâ nefsike feyenkalibe'l-fadlü vebâlâ.*

Ey Allah'ın kendisine ilim, sanat, mal yahut iktidar verdiği kişi: ihsanın başında durup da seni Veren'den perdelenme; lütfu nefsinde nispet edip de lütfun bir vebale dönüşmesine sebep olma.

بَلِ امْحُ دَعْوَى نَفْسِكَ تَبَقَ لَكَ النِّعْمَةُ، وَرُدَّ الْأَمْرَ إِلَى أَهْلِهِ يُبَارِكُ لَكَ فِي الْأَثْرِ، فَإِنَّ
مَا بُنِيَ بِالسَّبَبِ لَا يَبْقَى إِلَّا بِالْمُسَبِّبِ. وَذَلِكَ هُوَ الْمَحْوُ: أَنْ تَفْنَى دَعْوَاكَ فَيَبْقَى
فَضْلُهُ، وَأَنْ تَغِيْبَ أَنْتَ فَيَحْضُرُ هُوَ.

Beli'mbu da'vâ nefsike tebka leke'n-ni'meh, ve ruddle'l-emre ilâ ehlîhî yübârek leke fi'l-eser; feinne mâ büniye bi's-sebebi lâ yebkâ illâ bi'l-müsebbib. Vê zâlike hüve'l-mahv: en tefnâ da'vâke feyebkâ fadluh, ve en tegîbe ente feyahdura hû.

Bilakis, nefsinin davasını sil ki nimet sende kalsın; işi ehline döndür ki eserde sana bereket verilsin. Çünkü sebeple bina edilen, ancak Müsebbib ile bâki kalır. İşte “mahv” budur: davan fâni olsun ki O'nun lütfu bâki kalsın; sen kaybol ki O hazır olsun.

اللَّهُمَّ عَلِمْنَا مَا يَنْفَعُنَا، وَانْفَعْنَا بِمَا عَلَّمْتَنَا، وَزِدْنَا عِلْمًا، وَاجْعَلْ عَلَيْنَا بَابًا إِلَيْكَ لَا حِجَابًا
عَنْكَ، وَمِيزَانًا نَزِنُ بِهِ أَنْفُسَنَا لَا زِينَةَ تَتَفَاخَرُ بِهَا، وَنُورًا عَلَى نُورِ نَمَشِي بِهِ إِلَيْكَ.

Allâhümme allimnâ mâ yenfeunâ, venfa'nâ bimâ allemtenâ, ve zidnâ ilmâ, vec'al ilmenâ bâben ileyke lâ hicâben ank, ve mîzânen nezinü bihî enfüsenâ lâ zîneten netefâharu bihâ, ve nûran alâ nûrin nemşî bihî ileyk.

Allah'ım, bize faydalı olanı öğret; bize öğrettiğinle bizi faydalandır; ilmimizi artır. İlmimizi Sana bir kapı kıl, Senden bir perde değil; kendimizi tarttığımız bir mizan kıl, övündüğümüz bir ziynet değil; Sana yürüdüğümüz nûr üstüne nûr kıl.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ، وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ، وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ، وَمِنْ
دَعْوَةٍ لَا يُسْتَجَابُ لَهَا — وَمِنْ لِسَانٍ يَقُولُ وَلَا يَفْعَلُ.

*Allâhümme innâ neûzü bike min ilmin lâ yenfâ‘, ve min kalbin lâ yahşâ‘, ve min nefsin lâ teşba‘, ve min
da‘vetin lâ yüstecâbü lehâ — ve min lisânin yekûlü ve lâ yef‘al.*

Allah’ım, fayda vermeyen ilimden, huşû duymayan kalpten, doymayan nefisten, kabul olunmayan
duadan — ve söyleyip yapmayan dilden Sana sığınırız.

وَأَخِرُ دَعْوَانَا أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ
أَجْمَعِينَ.

*Ve âhiru da‘vânâ eni’l-hamdü lillâbi rabbi’l-âlemîn, ve sallâ’llâhü alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî
ve sabbihî ecmaîn.*

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah’a hamddir. Salât ve selâm Efendimiz Muhammed’e, âline ve
bütün ashabına olsun.

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

مُنَاجَاةُ الدَّمْعَةِ

«حِينَ يَعْجُزُ اللِّسَانُ فَتَنْطِقُ الْعَيْنُ»

Gözyaşı Münâcâtı

DİL ACİZ KALDIĞINDA GÖZ KONUŞUR

*Bir gece yakarışı — ilmin acze, aczın
gözyaşına, gözyaşının muhabbete vardığı
yer. Arapça aslı, Latin okunuşu ve
Türkçesiyle.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismillâbi'r-rahmâni'r-rahîm

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

إِلَهِي، فِي جَوْفِ اللَّيْلِ، حِينَ نَامَتِ الْعُيُونُ وَهَدَّاتِ الْأَصْوَاتُ، سَقَطَتْ مِنْ عَيْنِي
دَمْعَةٌ، فَكَانَتْ أَصْدَقَ مِنْ كُلِّ كَلَامِي. لَمْ أُمْلِهَا وَلَمْ أَصْنَعْهَا، وَلَكِنَّهَا جَاءَتْ حِينَ
عَجَزَ اللِّسَانُ، فَعَلِمْتُ أَنَّ لِلْقَلْبِ لُغَةً لَا حُرُوفَ لَهَا، وَأَنَّ الْعَيْنَ تَنْطِقُ حِينَ يَسْكُتُ
الْفَمُ.

*Îlâhî, fî cevfi'l-leyl, hîne nâmeti'l-uyûnü ve hedeeti'l-asvât, sekatat min aynî dem'ah, fekânet asdaka min külli
kelâmî. Lem ümlihâ ve lem asna'hâ, ve lâkinnehâ câet hîne aceze'l-lisân; fealimtü enne li'l-kalbi luğaten lâ
hurûfe lehâ, ve enne'l-ayne tentıku hîne yeskütü'l-fem.*

Îlâhî! Gecenin koynunda, gözler uyuyup sesler dindiğinde, gözümden bir damla düştü — ve o, bütün sözümden daha doğru çıktı. Onu ben yazdırmadım, ben yapmadım; lâkin dil âcizleşince geldi. Anladım ki kalbin harfsiz bir dili varmış; ağız susunca göz konuşmuş.

إِلَهِي، قَرَأْتُ وَحَفِظْتُ، وَقُلْتُ وَكَتَبْتُ، حَتَّى إِذَا بَلَغَ الْعِلْمُ مُنْتَهَاهُ لَمْ يَتْرُكْ فِي يَدِي
كَلِمَةً، بَلْ تَرَكَ عَلَيَّ خَدْيَ دَمْعَةٍ. فَمَا أُحَوِّجُ الْعَالَمَ إِلَى بُكَاءٍ يَغْسِلُ عَنْهُ عَجَبَ مَا عَلِمَ!
وَمَا أَفْقَرَ الْكَلَامَ إِلَى دَمْعَةٍ تُصَدِّقُهُ! إِنْ لَمْ يَنْتَهَ عِلْمِي إِلَيْكَ فَهُوَ حِمْلٌ، وَإِنْ انْتَهَى إِلَيْكَ
فَهُوَ نُورٌ؛ وَمَا دَلِيلُ انْتِهَائِهِ إِلَيْكَ إِلَّا هَذِهِ الْقَطْرَةُ.

*İlâhî, kara'tü ve hafiztü, ve kultü ve ketebtü, hattâ izâ beleğ'a'l-ilmü müntehâhü lem yetrük fî yedî kelimeten,
bel terake alâ haddî dem'ah. Femâ ahvece'l-âlime ilâ bükâin yağsilü anhü ucbe mâ alim! Ve mâ efkare'l-
kelâme ilâ dem'atin tûsaddikuh! İn lem yentehi ilmî ileyke fehüve himl, ve ini'ntehâ ileyke fehüve nûr; ve mâ
delilü'ntihâihî ileyke illâ hâzihî'l-katra.*

İlâhî! Okudum, ezberledim; söyledim, yazdım — tâ ki ilim sonuna varınca elimde bir kelime bırakmadı,
yanağımda bir damla bıraktı. Âlim, bildiğinin kibrini yıkayacak bir ağlayışa ne kadar muhtaç! Söz, kendini
doğrulayacak bir damlaya ne kadar fakir! İlimim Sana varmazsa yüküdür, Sana varırsa nûrdur; Sana
vardığının delili de işte bu damladır.

يَا سَيِّدِي يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَدِدْتُ لَوْ جَلَسْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ لِحَظَّةٍ، فَلَا أَقُولُ شَيْئًا وَلَا
تَقُولُ، بَلْ نَنْظُرُ فَنَبْكِي بُكَاءً جَمِيلًا. فَإِنْ كَانَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بَعْدُ الزَّمَانِ، فَإِنَّ الْحُبَّ لَا
يَعْرِفُ زَمَانًا، وَإِنْ لَمْ تَرَكَ عَيْنِي، فَقَدْ رَأَى قَلْبِي. وَأَعْجَبُ مِنْ شَوْقِي إِلَيْكَ شَوْقَكَ إِلَيَّ:
فَقَدْ قُلْتُ «وَدِدْتُ أَنِّي رَأَيْتُ إِخْوَانِي»، وَسَمَّيْتُ مَنْ آمَنَ بِكَ وَلَمْ يَرَكَ أَخًا. فَيَا
فَرِحَةَ مَنْ يَنْتَظِرُهُ حَبِيبَهُ عَلَى الْحَوْضِ! دَمَعَتِي الْيَوْمَ عَطَشٌ، وَشَرِبَةٌ مِنْ حَوْضِكَ غَدًا
رِي.

*Yâ Seyyidî yâ Rasûlallâh, vedidtü lev celestü beyne yedeyke lahzaten, felâ ekûlü şey'en ve lâ tekûl, bel nenzuru
fenebkî bükäen cemîlâ. Fein kâne beynî ve beyneke bu'dü'z-zemân, feinne'l-bubbe lâ ya'rifü zemânâ; ve in lem
tereke aynî, fekad raâke kalbî. Vê a'cebü min şevkî ileyke şevkuke iley: fekad kulte «vedidtü ennî raeytü
ihvânî», ve semmeyte men âmene bike ve lem yereke ahâ. Feyâ ferhate men yenteziruhû habîbuhû ale'l-havd!
Dem'atî'l-yevme ataş, ve şerbetün min havdike gaden riyy.*

Yâ Seyyidî, yâ Rasûlâllah! Huzurunda bir an oturayım isterdim — ne ben bir şey söylerim ne Sen; sadece bakıştır, güzelce ağlardık. Seninle aramda zamanın uzaklığı varsa, sevgi zaman tanımaz; gözüm Seni görmediyse, kalbim Seni gördü. Sana özlemimden daha acayibi, Senin bana özlemin: «Kardeşlerimi görmeyi ne çok isterdim» buyurdun ve seni görmeden iman edeni «kardeş» diye andın. Habîbinin kendisini Havz'ın başında beklediği kişiye ne mutlu! Bugün damlam bir susuzluk; yarın Havz'ından bir içiş ise kanıştır.

إِلَهِي، رَبِّ عَيْنٍ مَلَأَى بِالْعِلْمِ جَافَةً، وَرُبَّ عَيْنٍ قَلِيلَةَ الْحِظِّ مِنَ الْعِلْمِ بَاكِيَةً؛ فَاجْعَلْنِي
مِنَ الْبَاكِينَ لَا مِنَ الْجَافِينَ. فَإِنَّ قَلْبًا لَا يَبْكِي كَمَصْبَاحٍ بِلَا زَيْتٍ: فِيهِ زُجَاجٌ وَلَيْسَ
فِيهِ ضَوْءٌ. وَمَا أَهْوَنَ الدَّمْعَةَ عَلَى الْخَلْقِ، وَمَا أَثْقَلَهَا فِي مِيزَانِكَ!

*İlâhî, rubbe aynin mel'â bi'l-ilmî câffeh, ve rubbe aynin kalîleti'l-bazzı mine'l-ilmî bâkiyeh; fec'alnî mine'l-
bâkîne lâ mine'l-câffîn. Feinne kalben lâ yebkî kemisbâhin bilâ zeyt: fihi zücâcün ve leyse fihi dav'. Ve mâ
ehvene'd-dem'ate ale'l-balk, ve mâ eskalebâ fî mîzânîk!*

İlâhî! Nice göz ilimle dolu da kurudur; nice göz ilmi az da ağlar; beni ağlayanlardan kıl, kuruyanlardan değil. Ağlamayan kalp, yağsız kandil gibidir: camı var, ışığı yok. Gözyaşı insanların yanında ne ucuz, Senin terazinde ne ağır!

إِلَهِي، تَقَبَّلْ مِنِّي الدَّمْعَ قَبْلَ الْكَلَامِ، وَالْإِنْكَسَارَ قَبْلَ الْعِبَارَةِ. لَا أَمْلِكُ فَصَاحَةً أُزِينُ
بِهَا بَيْنَ يَدَيْكَ، وَلَكِنِّي أَمْلِكُ عَيْنًا تَفِيضُ؛ فَإِنْ كَانَتْ دَمْعَةُ الدَّلِيلِ أَحَبَّ إِلَيْكَ مِنْ
بَلَاغَةِ الْمُسْتَكْبِرِ، فَهَذِهِ دَمْعِي فَاقْبَلْهَا. وَاجْعَلْ مُنْتَهَى عِلْمِي حُبًّا، وَمُنْتَهَى حَيِّ لِقَاءٍ:
لِقَاءَكَ يَا مَوْلَايَ، وَلِقَاءَ حَبِيبِكَ ﷺ تَحْتَ لَوَائِهِ.

*İlâhî, teqabbel minne'd-dem'a kable'l-keîâm, ve'l-inkisâre kable'l-ibârah. Lâ emlikü fesâhaten üzeyyinü bihâ
beyne yedeyk, ve lâkinnî emlikü aynen tefîd; fein kânet dem'atü'z-zelîli ehabbe ileyke min belâğati'l-müstekbir,
fehâzîhi dem'atî fakbelhâ. Vec'al müntehâ ilmî hubbâ, ve müntehâ hubbî likâen: likâeke yâ Mevlâ, ve likâe
habîbike ﷺ tahte livâih.*

İlâhî! Benden sözden önce gözyaşını, lafızdan önce kırılışı kabul buyur. Huzurunda süsleneyeceğim bir fesahatim yok; ama taşan bir gözüm var. Zelîlin damlası müstekbirin belâgatinden Sana daha sevgiliyse — işte damlam, kabul buyur. İlmimin sonunu sevgi, sevgimin sonunu kavuşma kıl: Sana kavuşmak yâ Mevlâ, ve sancağı altında habîbine ﷺ kavuşmak.

إِلٰهِي، وَهَذِهِ الدَّمْعَةُ نَفْسَهَا لَيْسَتْ مِنِّي؛ أَنْتَ أَجْرِيهَا، وَهَذَا الْكَلَامُ لَيْسَ لِي؛ أَنْتَ
أَنْطَقْتَ بِهِ. «وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى». فَلَا أَقُولُ: بَكَيتُ، بَلْ أُبْكِيْتُ؛
وَلَا أَقُولُ: عَلِمْتُ، بَلْ عَلِمْتُ؛ وَلَا أَقُولُ: نَطَقْتُ، بَلْ أَنْطَقْتُ؛ وَلَا أَقُولُ: أَحْبَبْتُ،
بَلْ أُحِبُّهُ.

İlâhî, ve hâzihî'd-dem'atü nefsihâ leyset minnî; ente ecreytehâ, ve hâze'l-kelâmü leyse lî; ente entakte bih. «Ve mâ rameyte iz rameyte ve lâkinne'llâhe ramâ». Felâ ekûlü: bekeytü, bel übkîtü; ve lâ ekûlü: alimtü, bel ullimtü; ve lâ ekûlü: nataktü, bel üntiktü; ve lâ ekûlü: abbebtü, bel uhbibtü.

İlâhî! Hem bu damla bile benden değil — onu Sen akıttın; bu söz benim değil — onu Sen söyledin.
«Attığında sen atmadın, ama Allah attı.» Öyleyse: ağladım demem, ağlatıldım; bildim demem,
öğretildim; konuştum demem, konuşTURULDUM; sevdim demem, sevildim.

مَا كُنْتُ إِلَّا قَصْبَةً جَرَى فِيهَا مَائُوكَ، فَإِنْ سَمِعَ لَهَا أَيْنٌ فَمِنْ نَفْحَتِكَ لَا مِنْ عُدِّهَا.
فَمَنْ وَجَدَ هَذَا الْأَثَرَ بَعْدِي فَلْيُرِدْهُ إِلَيْكَ كَمَا رَدَدْتَهُ، فَإِنَّ الْأَثَرَ لِلْمُؤَسِّرِ، وَالِدَّمْعَ لِمَنْ
خَلَقَ الْعَيْنَ.

Mâ küntü illâ kasabeten cerâ fihâ mâük, fein sümia lehâ enînün femin nefhatike lâ min üdihâ. Femen vecede hâze'l-esere ba'dî felyerüddehü ileyke kemâ rededtüh; feinne'l-esere li'l-müessir, ve'd-dem'a limen halaka'l-ayn.

Ben yalnız, içinden suyun aktığı bir kamıştım; ondan bir inilti işitilirse Senin lütuf esintindedir, kamışın odunundan değil. Kim bu izi benden sonra bulursa, benim O'na döndürdüğüm gibi o da Sana döndürsün; çünkü eser Müessir'in, gözyaşı da gözü Yaratan'ındır.

سُبْحَانَكَ، لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا، وَلَا دَمْعَ لَنَا إِلَّا مَا أَبْكَيْتَنَا. وَأَخِرُ دَعْوَانَا أَنْ الْحَمْدُ
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا.

*Sübhâneke, lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ, ve lâ dem'a lenâ illâ mâ ebkeytenâ. Ve âbiru da'vânâ eni'l-hamdü
lillâhi rabbi'l-âlemîn, ve sallâ'llâhü alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlibî ve sabbibî ve selleme teslîmâ.*

Sübhânsın; bizim, Senin öğrettiğinden başka ilmimiz, Senin ağlattığından başka gözyaşımız yoktur.
Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamddir; salât ve selâm Efendimiz Muhammed'e, âline ve
ashabına olsun.

وَالدَّمْعُ لِمَنْ خَلَقَ الْعَيْنَ

رِسَالَةُ التَّعَارُفِ

«كَيْفَ عَرَفْتَنِي وَلَمْ تَرِنِي؟»

Taârûf Risâlesi

BENİ GÖRMEDEN NASIL TANIDIN?

*Habîbe ؓ bir mektup — on dört asır
öteden tanışma; kalbi yaratanla o kalbi
söyleyen dilin tek Kalem'den oluşu. Arapça
aslı, Latin okunuşu ve Türkçesiyle.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismillâbi'r-rahmâni'r-rahîm

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

يَا رَسُولَ اللَّهِ، يَا مَنْ لَمْ تَرَهُ عَيْنِي فَعَرَفَهُ قَلْبِي: كَيْفَ عَرَفْتَنِي؟ كَيْفَ نَطَقْتَ بِسِرِّي
قَبْلَ أَنْ يَكُونَ لِي لِسَانٌ، وَوَصَفْتَ دَمْعِي قَبْلَ أَنْ تُفْتَحَ عَيْنِي، وَسَمَّيْتَنِي أَخًا وَأَنَا بَعْدُ
فِي غَيْبِ الْأَيَّامِ؟

*Yâ Rasûlallâh, yâ men lem terahû aynî fe-arafehû kalbî: keyfe areftenî? Keyfe natakte bisirri kable en yekûne
lî lisân, ve vasaftê dem'î kable en tüfteha aynî, ve semmeytenî ahan ve enâ ba'dü fi gaybi'l-eyyâm?*

Yâ Rasûlâllah, ey gözümün görmediği ama kalbimin tanıdığı! Beni nasıl tanıydın? Daha bir dilim yokken
sırrımı nasıl söyledin; gözüm açılmadan gözyaşımı nasıl tarif ettin; ben henüz günlerin gaybındayken bana
“kardeş” nasıl dedin?

كُنْتُ رَاعِيًا أُمِّيًّا فِي بَادِيَةٍ، وَبَيْنِي وَبَيْنَكَ أَرْبَعَةٌ عَشَرَ قَرْنًا وَبِحَارًا لَا تَعُدُّ؛ فَكَيْفَ
بَلَغْتَ أَخْفَى خَوَاطِرِ قَلْبِي إِلَى لِسَانِكَ، حَتَّى لَكَأَنَّكَ كُنْتَ شَاهِدِي اللَّيْلَةَ، تَسْمَعُ مَا لَمْ
أَقْلَهُ وَتَرَى مَا لَمْ أَظْهَرَهُ؟

*Künte râ'iyen ümmiyyen fi bâdiyeh, ve beynî ve beyneke erbaate aşera karnen ve bihârûn lâ tüadd; fekeyfe
beleğat ahfâ havâtiri kalbî ilâ lisânik, hattâ lekeenneke künte şâhidi'l-leyleb, tesme'u mâ lem ekulhü ve terâ
mâ lem üzhibhü?*

Çölde, ümmî bir çobandın; seninle aramda on dört asır, sayısız deniz var. Peki kalbimin en gizli
düşünceleri senin diline nasıl ulaştı — sanki bu gece şahidimmişsin, söylemediğimi işitir, göstermediğimi
görür gibi?

ثُمَّ فَهِمْتُ، فَسَكَنَ الْعَجَبُ: مَا عَرَفْتَنِي مِنْ نَفْسِكَ، بَلْ عَرَّفَكَ بِي مَنْ خَلَقَنِي. الَّذِي
أَوْدَعَ الْفَهْمَ فِي قَلْبِي هُوَ الَّذِي أَجْرَى الْكَلِمَةَ عَلَى لِسَانِكَ؛ «وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ، إِنْ
هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ». فَالْقَلْبُ وَالْكَلامُ مِنْ قَلَمٍ وَاحِدٍ — وَلِذَلِكَ تَعَارَفَا.

Sümme fehimtü, fesekene'l-aceb: mâ areftenî min nefsik, bel arrafeke bî men halakanî. Ellezî evdea'l-fehme fi kalbî hüve'llezî ecra'l-kelimete alâ lisânîk; «Ve mâ yentiku ani'l-bevâ, in hüve illâ vahyün yühâ». Fe'l-kalbü ve'l-kelâmü min kalemin vâhid — ve lizâlike teârefâ.

Sonra anladım, ve hayret dindi: sen beni kendinden tanımadın; beni sana, beni Yaratan tanıttı. Anlayışı kalbime koyan kim ise, kelimeyi senin diline akıtan da O. «O, hevâdan konuşmaz; bu, ancak vahyedilen bir vahiydir.» Demek kalp ile kelâm tek bir kalemden; bu yüzden birbirini tanıdı.

وَلَوْ كُنْتَ حَكِيمًا دَرَسَ الصُّحُفَ لَقَالَ النَّاسُ: عَرَفَ بِدَرْسِهِ. لَكِنَّكَ كُنْتَ أُمِّيًّا،
فَكَانَتْ أُمِّيَّتُكَ أَوْضَحَ الْبُرْهَانِ: إِذَا تَفَجَّرَ الْمَاءُ حَيْثُ لَا عَيْنَ وَلَا بَرْ، عُلِمَ أَنَّهُ مُرْسَلٌ
مِنَ السَّمَاءِ. فَمِنْ أُمِّيٍّ فِي صَحْرَاءَ خَرَجَ عِلْمُ الْقُلُوبِ كُلِّهَا، فَبَلَغَ كُلَّ قَرْنٍ وَكُلَّ قَلْبٍ.

Ve lev künte hakîmen derase's-subufe lekâle'n-nâs: arafe bidersih. Lâkinneke künte ümmiyyâ, fekânet ümmiyyetüke evdaba'l-bürhân: izâ tefeccera'l-mâü haysü lâ ayne ve lâ bi'r, ulime ennebû mürselün mine's-semâ'. Femin ümmiyyin fî sahrâe harace ilmü'l-kulûbi küllihâ, febeleğa külle karnin ve külle kalb.

Kitap okumuş bir hakîm olsaydın, “ilmiyle anladı” derlerdi. Ama sen ümmî idin; işte ümmîliğin en açık delil oldu: gözesi de kuyusu da olmayan bir yerde su fişkırsa, bilinir ki o gökten gönderilmiştir. Çöldeki bir ümmîden bütün kalplerin ilmi çıktı, her asra, her kalbe ulaştı.

وَأَعْجَبُ مِنْ مَعْرِفَتِكَ بِي سَبْقُ حُبِّكَ لِي: اِشْتَقْتُ إِلَى إِخْوَةٍ لَمْ يَأْتُوا، وَأَنَا فِيهِمْ؛
فَنَادَيْتَنِي عَبْرَ الْقُرُونِ، وَنَادَيْتَكَ، فَالْتَقَى النَّدَاءُ إِذْ هُنَا حَيْثُ لَا يَبْلُغُهُمَا الزَّمَانُ. سَبَقَنِي
شَوْقُكَ كَمَا سَبَقَتَنِي مَعْرِفَتُكَ؛ فَلَا أُدْرِي: أَنَا أَشْتَاقُ إِلَيْكَ، أَمْ أُجِيبُ شَوْقَكَ الْقَدِيمَ
إِلَيَّ؟

Ve a'cebü min ma'rifetike bî sebku hubbika lî: iştakte ilâ ihvetin lem ye'tû, ve enâ fihim; fenâdeytenî abre'l-kurûn, ve nâdeytük, felteka'n-nidâân hayisü lâ yeblüğühüme'z-zemân. Sebakanî şevkuke kemâ sebakatnî ma'rifetük; felâ edrî: e-enâ eştâku ileyk, em ücübü şevkeke'l-kadîme ileyy?

Beni tanımandan daha şaşırtıcısı, sevginin önce gelişi: gelmemiş kardeşleri özledin, ben onlardanım; asırların ötesinden bana seslendin, ben de sana — iki sesleniş, zamanın eremediği bir yerde buluştun. Bilmiyorum: ben mi sana özlem duyuyorum, yoksa senin o eski özlemine mi karşılık veriyorum?

فَلَمَّا قَرَأْتُ كَلَامَكَ وَجَدْتُ فِيهِ قَلْبِي، فَعَلِمْتُ أَنَّ هَذَا لَيْسَ قِرَاءَةً بَلْ تَعَارُفًا، وَأَنَّ
مَنْ وَجَدَ نَفْسَهُ فِي كَلَامِكَ فَقَدْ سَمِعَ صَوْتَ رَبِّهِ مِنْ وَرَائِهِ. فَمَعْرِفَتِي بِكَ إِيمَانٌ،
وَتَعَارُفُنَا شَهَادَةٌ لَا تَحْتَاجُ إِلَى عَيْنٍ.

Felemmâ kara'tü kelâmeke vecedtü fihi kalbî, fealimtü enne hâzâ leyse kırâeten bel teârufâ, ve enne men vecede nefsehü fi kelâmike fekad semia savte rabbihî min verâih. Fema'rifetî bike îmân, ve teârufunâ şebâdetün lâ tahtâcü ilâ ayn.

Sözünü okuyunca içinde kalbimi buldum; anladım ki bu bir okuma değil, bir tanışmadır; ve kim senin sözünde kendini bulursa, ardından Rabbinin sesini işitmiştir. Demek seni tanımam imandır; tanışmamız, göze muhtaç olmayan bir şahitliktir.

يَا حَبِيبِي، إِنَّ لَمْ تَرَكَ عَيْنِي فَقَدْ عَرَفَكَ قَلْبِي، وَإِنْ لَمْ تَرِنِي عَيْنُكَ فَقَدْ سَبَقَنِي إِلَيْكَ
قَلْبُكَ؛ فَأَشْهَدُ أَنَّكَ بَلَغْتَ الرِّسَالَةَ، وَأَدَيْتَ الأَمَانَةَ، وَنَصَحْتَ الأُمَّةَ، وَعَرَفْتَنِي حِينَ
لَمْ أَكُنْ — فَكَيْفَ لَا أَعْرِفُكَ وَقَدْ كُنْتُ؟ فَهَذَا سَلَامِي إِلَيْكَ، أَعْلَمُ أَنَّهُ وَاصِلٌ،
فَرُدَّ عَلَيَّ كَمَا وَعَدْتَ.

*Yâ habîbî, in lem tereke aynî fekad arafeke kalbî, ve in lem teranî aynüke fekad sebakânî ileyke kalbük;
feşhedü enneke belleğte'r-risâleh, ve edeyte'l-emâneh, ve nesabte'l-ümmeh, ve areftenî hîne lem ekiün — fekeyfe
lâ a'rifüke ve kad künt? Fehâzâ selâmî ileyk, a'lemü ennehû vâsıl, ferudde aleyye kemâ vaadt.*

Ey habîbim! Gözüm seni görmediyse, kalbim seni tanıdı; gözün beni görmediyse, kalbin bana benden önce vardı. Şahitlik ederim ki sen tebliğ ettin, emaneti edâ ettin, ümmete nasihat ettin, ve ben yokken beni tanıdın — ben varken seni nasıl tanımam? İşte sana selâmım; ulaştığını biliyorum — söz verdiğin gibi, mukabele et.

فَسُبْحَانَ مَنْ جَمَعَ بَيْنَ قَلْبَيْنِ لَمْ يَلْتَقِيَا فِي الزَّمَانِ، وَعَرَّفَ بَيْنَ حَبِيبَيْنِ لَمْ يَتَرَاءَيَا
بِالأَبْصَارِ، فَمَا تَعَارَفْنَا إِلَّا مِنْ تَعْرِيفِهِ، وَلَا حُبْنَا إِلَّا مِنْ سَابِقِ حُبِّهِ.

*Fesübhâne men cemea beyne kalbeyni lem yeltekıyâ fi'z-zemân, ve arrafe beyne habîbeyni lem yeterâeyâ bi'l-
ebsâr; femâ teârufunâ illâ min ta'rîfih, ve lâ hubbunâ illâ min sâbiki hubbih.*

Zamanda buluşmamış iki kalbi bir araya getiren, gözlerle görüşmemiş iki sevgiliyi tanıştıran Allah'ı tenzih ederim; tanışmamız ancak O'nun tanıtmasından, sevgimiz ancak O'nun önceki sevgisindedir.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ عَرَفْتَنِي قَبْلَ أَنْ أَعْرِفَ نَفْسِي، وَأَحْبَبْتَنِي قَبْلَ أَنْ أَكُونَ،
وَأَجْمَعَنِي بِهِ عَلَى حَوْضِهِ، فِي زُمْرَةِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَلَمْ يَرَهُ. آمِينَ.

*Allâhümme salli ve sellim alâ men arafenî kable en a'rife nefsi, ve ehabbenî kable en ekûn, vecma'nî bihî alâ
havdih, fi zümratî men âmene bihî ve lem yerah. Âmîn.*

Allah'ım, beni kendimi tanımadan tanıyana, ben olmadan beni sevene salât ve selâm eyle; beni onun
Havz'ı başında, onu görmeden iman edenlerin zümresinde ona kavuşturun. Âmîn.

فَالْقَلْبُ وَالْكَلامُ مِنْ قَلَمٍ وَاحِدٍ